

Regeringskansliet
m.registrator@regeringskansliet.se

Remiss om kommissionens förslag till revidering av ramdirektivet för vatten 2000/60/EC, prioämnesdirektivet 2008/105/EC och grundvattendirektivet 2006/118/EC

Er beteckning:

Sammanfattning

Länsstyrelsen är generellt positiv till förslag till ändringarna i direktiven som syftar till att förbättra skyddet av EU:s medborgare och miljön, minska den administrativa bördan och att förbättra effektiviteten, genom att möjliggöra för EU att snabbare svara på nya, otillräckligt hanterade kemikaliehot.

Avsaknad av miljögiftsdata är en huvudorsak till otillräcklig kunskap om tillståndet i våra vatten och en osäkerhetsfaktor för mat och dricksvattenproduktion.

Att tillgängliggöra mer data är positivt för arbetet med vattenförvaltningen men kan ta tid och kräva lagändringar för hur egenkontrolldata ska hanteras.

De ämnen som hitintills sorterat in under särskilda förorenande ämnen (SFÄ - i förslaget benämnda som "avrinningsområdesspecifika föroreningar") och vilka har haft bäring på ekologisk status, nu i stället föreslås ha bäring på kemisk ytvattenstatus. Det innebär samtidigt att det finns ett behov av effektbaserade bedömningsgrunder inom ekologisk status för att kunna upptäcka cocktaileffekter av flera ämnen tillsammans eller påverkan från okända ämnen.

Kommentarer till valda punkter i förslaget

Proposal for a

DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

Punkt 6. Det är välkommet att ett antal nya ämnen läggs till i befintlig lista (Bilaga X) på ämnen och att ytterligare biotagränsvärden tillkommer för dessa och befintliga ämnen. Det är även bra att man

identifierat vilka ämnen som behöver trendövervakning i sediment och biota.

Punkt 8. Det är välkommet att ett antal läkemedelssubstanser läggs till i listan över prioriterade ämnen.

Punkt 9. Det är välkommet att mikroplaster övervakas så snart lämpliga övervakningsmetoder framtagits och att miljökvalitetsnorm tas fram för dessa.

Punkt 10. Det förefaller rimligt att övervakningsmetoder och bedömningsgrunder avseende gener för antibiotikaresistens tas fram.

Punkt 11. Det är välkommet med effektbaserade metodik och utvecklandet av bedömningsgrunder kring det. Metoderna kan övervägas generellt för toxiska ämnen, åtminstone kopplat till utsläppspunkter, då till exempel endast en liten del av toxiska effekter från avloppsvatten kan kopplas till idag kända och analysbara ämnen.

Punkt 14. En viktig förändring är att de ämnen som hitintills sorterat in under särskilda förorenande ämnen (SFÄ - i förslaget benämnda som "avrinningsområdesspecifika föroreningar") och haft bäring på ekologisk status nu istället föreslås ha bäring på kemisk ytvattenstatus. Den tidigare indelningen har varit ologisk och svår att förklara för utomstående, så denna ändring borde på sikt bli enklare att förhålla sig till. Sverige har dessutom gjort en felaktig implementering av SFÄ: ingen korrekt koppling till direktivets normativa definitioner och endast två statusklasser istället för de fem som anges.

Detta förslag innebär att bedömningar av ekologisk status inte längre direkt styrs av haltnivåer av dessa ämnen. Dock kommer detta att i ännu större utsträckning kräva att biologiska effekter av de miljögifter som framledes enbart har bäring på kemisk ytvattenstatus får bedömningsgrunder som går att tillämpa på bedömningen av ekologisk status. Det behövs biologiska bedömningsgrunder som indikerar effekt av miljögifter för att kunna göra kopplingen PRESSURE (miljögiftsbelastning) – IMPACT (ekologisk status).

Om vi inte får biologiska indikatorer på effekt av miljögiftspåverkan som komplement till haltgränsvärden, blir kemisk ytvattenstatus helt frikopplat från ekologisk status. Då riskerar okänd påverkan att hamna under radarn. För de fall biologiska effekter indikeras i nya särskilt framtagna biologiska bedömningsgrunder blir det viktigt att hitta orsaken.

Man kan behöva ett särskilt förfarande för de hypotetiska fall där haltnivåer av olika ämnen inte överskrider gränsvärden i relevant matris,

men där nya biologiska bedömningsgrunder visar på effekter eftersom det kan finnas cocktaileffekter eller okända substanser att förhålla sig till. Det omvända är troligen mer sannolikt för de flesta fall med betydande påverkan (sett till belastning) – att kemisk ytvattenstatus inte uppnår god på grund av att ett eller flera ämnen överskrider gränsvärden, samtidigt som inga (nya) biologiska bedömningsgrunder ger specifik antydning om just miljögiftspåverkan.

Punkt 17. Det förefaller rimligt att de prioriterade ämnen som inte längre är av betydelse för hela unionen överförs till kategorin SFÅ och därmed bara blir obligatoriska med tillämpning av MKN ifall de förekommer lokalt/regionalt i vissa medlemsstater.

Article 22. Sidan 14. Det är positivt att övervakning sker vid punktkällor för luftutsläpp. Det möjliggör att komma åt en del av den hittills diffusa påverkan av vattenförekomster.

Article 8. Sidan 29. Det är positivt att mer data tillgängliggörs samlat. Det kommer att gagna vattenförvaltningsarbetet. Genom att Sverige tillämpar egenkontrollprogram för verksamhetsutövare kommer det att kräva tid och lagrum för att skapa system för att tillgängliggöra och sammanställa verksamhetsutövarens data en gång per år. Det kan skilja sig från andra länder datahantering där övervakningen sker via en skattefinansierad vattenavgift.

Allmänna synpunkter

Klimatförändringarna påverkar tillgången på vatten och leder både till ökad risk av för mycket vatten och av för litet vatten liksom förändringar i vattnets kvalitet. Det får stora effekter för såväl skyddet av vattenmiljön som i förlängningen för samhället i stort.

Förändringarna sker successivt vilket påverkar förutsättningarna för arbetet enligt Ramdirektivet för vatten.

Klimatets förändring borde därför nämnas explicit i Ramdirektivet för vatten som en påverkansfaktor som måste beaktas i arbetet. Ett exempel är att sårbarheten för ekologiska system ökar med ökad stress i vattenmiljöerna genom klimatförändringarna. Det kan innebära en lägre toleransnivå hos en rad olika organismer mot miljögifter, övergödning och låga vattennivåer.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av miljödirektör Johanna Lindgren med handläggare Herman Carr som föredragande.